

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 58.

V Ljubljani, v soboto 12. marca 1898.

Letnik XXVI

Udanostna adresa.

Objavili smo že načrt adrese na cesarja, kakoršnega je predložil klub katoliško-narodnih deželnih poslancev po poslancu dr. Žitniku odseku za adresni načrt. V odseku devetero članov ta načrt ni bil vsprejet, ampak načrt dr. Tavčarjev, katerega je potem njegov poročevalec v nekaterih točkah, vzlasti glede šolstva in glede slovenske samouprave v toliko spremenil, da je bilo tudi kat.-narodnim poslancem, ker s svojim načrtom niso prodrli, mogoče glasovati za nastopno adresu, ki v velikih potezah zastopa stališče celokupnega slovenskega naroda in posebno naše kronovine:

I.

Petdeseto leto mineva, odkar Vaše Veličanstvo s krepko roko, največjo požrtvovalnostjo, s plemenitim samozatajevanjem in očetovsko ljubeznijo premodro vlada mogočno Svojo državo. Ta slovesni, vse različne narode širne Avstrije osrečujoči dogodek, ki se sedaj v teku zadnjih štirih sto let prvič ponavlja v zgodovini presvitle habsburške vladarske hiše, prošinja tudi deželni zbor vojvodine Kranjske z nepopisno radostjo; in z občutki najglobokejše hvaležnosti, podložniške udanosti in najzanesljivejše zvestobe približuje se vzvišenemu prestolu Vašega Veličanstva, da v tem slovesnem trenutku znova in znova ponavlja v imenu vojvodine Kranjske starodavno prisego neomahljive zvestobe, koje v šestih stoletjih ta vojvodina nasproti svoji svitli dinastiji nikdar prelomila ni, pač pa je o nji vedno dajala svedoštvo po brezbrojnih bojiščih, kjer so njeni sinovi prelivali kri za vladarja in dom!

Deželni zbor udano prosi, da izvoli Vaše Veličanstvo pri slovesni ti priliki sprejeti najiskrenejšo zahvalo za neizmerne cesarske milosti in blagonaklonjenosti, s kojimi je Vaše Veličanstvo v teku slavnega Svojega vladanja obsipavalo vojvodino Kranjsko ter tako vedno ožje spajalo vez

neminljive ljubezni mej vzvišenim vladarjem in zvestimi podaniki.

V teku preslavnega vladanja Vašega Veličanstva spremenilo se je mogočni Avstriji lice v vsakem oziru in napredek starodavne države se je razvil v nepričakovani meri, to vse pa v prvi vrsti zagradelj, ker je bila vsikdar Vašega Veličanstva najplemenitejša težnja, da se po času primernih napravah in potrebnih preosnovah skupna država prenavlja in pomlaja, da se na podlagi prave prístosti in popolne enakopravnosti vseh narodov povzdigne ta država do svetovne slave in moči ter postane tako nerazrušna stavba v viharjih časa in prostorna hiša za vse rodove različnih narodov, ki so že stoletja združeni pod žezlom preslavnih Očetov Vašega Veličanstva.

II.

Deželni zbor zatorej v slovesnem tem trenutku živo občuti, da je napredka skupne države deležna bila tudi vojvodina Kranjska, občuti pa tudi, da dolžuje radi tega najglobokejšo zahvalo Vašemu Veličanstvu. Zagradelj izreka iz dna svojega srca najiskrenejšo željo, da vsegamogočni Bog podaljša dragocene dnoVe Vašega Veličanstva do najskrajnejše meje človeškega življenja v srečo in blagor tako celokupne države, kakor vojvodine Kranjske!

Dasi deželni zbor živi v prepričanju, da bi taka slovesna prilika imela vse njegove moči združiti v jednom samem namenu, to je v namenu dobiti pravi in polnomerni izraz poklonitve nasproti prevzvišeni osebi Vašega Veličanstva, vendar so ga prisilili žalostni dogodki zadnjih dob, da se predzrne spregovoriti o zadevah, ki dandanes vsakemu zvestemu državljanu tarejo srce ter mu je polnijo s strahom in skrbjo. Deželni zbor obžaluje pred vsem zadnje parlamentarne dogodke, vsled kojih se je preprečilo redno delovanje državnega zbora ter zanetil ob jednom prepir med

narodi v toliki meri, kakor ga do sedaj še nismo doživeli.

Deželni zbor izreka najglobokejše svoje prepričanje, da bi se jubilejsko leto Vašega Veličanstva ne moglo lepše slaviti, nego s tem, da se doseže pravična sprava med narodi na podlagi popolne enakopravnosti. V ta namen naj bi se prej ko mogoče zopet pričelo redno poslovanje državnega zbora, da se zopet prične plodonosno delovanje na legistatoričnem polju, brez kojega v duhu modernega časa vladana država obstajati ne more. Vse to pa tem bolj, ker zahteva neobhodna potreba, da se nagodba z Ogersko prej kot mogoče ustavnim potom dožene, in sicer tako, da bode ustrezala upravičenim zahtevam tostranske državne polovice in tudi zahtevam celokupne države.

In le s skrbjo ozira se deželni zbor v bodočnost, ako si predoči možnost, da sedanji pretužni parlamentarni položaj morda permanenten postane in da morda vsled tega ta vojvodina, ki s skupno državo živi in pade, v tej skupni državi nekaj časa ne bi imela tiste krepilne zaslombe, koje je imela pod srečno vlado Vašega Veličanstva do sedaj. Od leta do leta se množe deželne potrebe, ali že dandanes se deželne finance le s težavo vzdržé v ravnotežju. Deželni zbor pa ima pred sabo še nebroj nerešenih nalog, kojih rešitvi se pri ponižnih deželnih sredstvih le s tretetom približuje. Vravnanje deročih vodá, preskrba kraških krajin s prepotrebno pitno vodo, građenje lokalnih železnic in druga taka podvzetja, s kojimi bi se povzdignilo blagostanje dežele, vse to čaka rešitve deželnega zbora, ki se od leta do leta trudi, da bi z malimi poskusi na tem polju vsaj za prvi hip zadostil veliki potrebi.

K temu pridruži pa se še gospodarsko propadanje kmečkega, obrtnega in delavskega stanu, ki vsi opravičeno pričakujejo pomoči od dežele. Deželni zbor si nikakor ne prikriva, da ga čaka

LISTEK.

Novostrujarji v politiki.

Že zopet ima naša Avstrija nekaj penzijonstov več, na njihova mesta pa so sedli novi ministri. Dobro stran imel je prevrat osobito eno, vršil se je namreč tako hitro, da največ tistih gospodov, kateri se ob enakih prilikah zibljejo v prijetnih sanjah, ni imelo časa, napajati si duha s sladkimi nadami, tako tudi razočaranje ni bilo tako bolešno.

Zelo skromni so sicer ti možje, ni jim mari pozemeljskih zakladov, samo drobnega, kratkega pisemca si želijo: »Ljubi X! Imenujem Vas Svojim ministrom.« Tolažijo naj se ti možje s prepričanjem, da dandanes koncem veka hitro živimo, in da je konsum glede ministrov jako velik, da torej tudi oni še lahko pridejo na vrsto. »Slovenski Narod« zahteva tudi za našo slovan-sko-krščansko zvezo nekaj ministerskih stolov. To bi sicer Slovencem, osobito dotičnim, ne škodilo, toda vsaj smo se komaj povzpeli do dvornih sve-

tovalcev, od teh pa do ministrov je pa še dokaj pota, ob katerem leži marsikedo utrujen in spehan. In celo tem spehanim revežem zavidajo — oni, kateri so srečno dospeli do ministerskih sedežev, kajti res ni malenkost, dandanes ministrovati pri nas v Avstriji.

Nemški nacijonalcí in socijalni demokrátje, semper novarum rerum cupidi, pripravljajo se, da praznujejo prihodnji teden s hrupom spomin revolucije leta 1848. Vse premirno je tem možem v Avstriji, preveč slovesno pripravljajo se jim država, da praznuje vladarjev jubilej. Tacega idealizma pa ti politični novostrujarji ne marajo, na njegovo mesto hočejo postaviti realizma dejstev, katera provzročujejo sami: šumnih shodov z zabavljanjem, pouličnih izgrediv, dijaških uporov in obstrukcije. Taka je po njihovih mislih politika v resnici, tako nizkotna in umazana, kajti drugačne — niso v stanu razumeti, saj so pravi pravecati naturalisti.

Podobni pa so ti politični novostrujarji literarnim tudi v tem, da se o njih največ govori in piše. Toda motili bi se ti možje, ako bi hoteli trditi, da je zatorej njihovo gibanje jedino pravo

in da stoji za njimi masa. Govori in piše se o njih zato, ker nastopajo z največjim hrupom in preobračajo najčudnejše kozolce. Saj so tudi svojedobno listi mnogo pisali o sijameških dvojčkih in vsakdo ju je hotel videti, toda vsak oče bil je vesel, da njegovi otroci niso taki, marveč povse normalni, čeprav se zato listi ne pečajo z njimi. Ako bi bila tudi sijameška dvojčka tako prepričana o svoji veljavi, kakor so razni novostrujarji, potem bi bila lahko rekla: Listi naju najbolj slavijo, največ se govori o naju, torej sva le midva popolna človeka. Ljudje bi se jima smejali ali oporekal bi jima teško kedo.

Nova struja mora torej, bodisi v politiki ali izven nje, nastopati šumno, ako hoče, da se govori in piše o njej. Ali tudi njej pisali bodejo jedenkrat smrtoVnico, in v tej se bode bralo, da je preminola vsled slabosti.

Sedaj pa osobito v politiki še živi in bije krog sebe. Ali bode politične novostrujarje ukrotilo novo ministerstvo, da ne bodejo napravili škode? Prihodnji teden znabiti že odgovorilo nam bode na to vprašanje.

tudi v tem pogledu mnogo plodonosnega, ali težavnega dela; isto tako pa bode moral marsikaj ukreniti, da se razcvete trgovina in pred vsem industrija, katera se sedaj v deželi tako občutno pogreša. V ta namen mu je storiti potrebne korake, da se razvijejo tudi prometna sredstva, od osrednje vlade pa pričakuje, da se druga železniška zveza s tržaškim trgoviščem kmalo in tako gradi, da bode kolikor mogoče najdalje tekel njen tir po ozemlju te kronovine.

Deželni zbor priznava koristi splošne ljudske izobrazbe in priznava tudi, da se ljudsko šolstvo v vojvodini lepo razvija in da že prinaša tistih krasnih sadov, koje smo tedaj pričakovali, ko je Vaše Veličanstvo izvolilo podeliti Svoje cesarsko privoljenje sedaj v veljavi stoječemu državnemu ljudskošolskemu zakonu. Vzlic temu pa naše ljudsko šolstvo še ni doseglo svojega najvišjega razvitka, in dežela, ki sedanjih ogromnih žrtev ne obžaluje, imela bode v prihodnje še ogromnejše žrtve s svojim ljudskim šolstvom, kojim se nikakor izogniti ne bo hotela, dobro čuteč, da ji ravno to šolstvo, če ustanavlja versko-nravno odgojo, daje najtrdnjše poročstvo za bodoči prospeh in napredek.

Deželni zbor izreka dalje svoje prepričanje, da je na srednjih šolah, kakor so dandanes v ti vojvodini urejene, slovenskemu pouku odkazano pretesno polje in da se bo moral ta pouk prav kmalo zdatno razširiti tako, da doseže slovenski jezik na teh učilnicah mesto, koje mu gre z ozirom na njega uplive, koje si je v zadnjih dobah pridobil v javnem življenju.

Istotako si deželni zbor ne prikriva, da ima slovenski narod pravico, napeti vse svoje sile, da dospé do višje prosvete in omike in da ne zaostaja za drugimi narodi širne Avstrije, kakor je zaostajal do sedaj. Temu narodu, ki je vsikdar kazal dobro voljo, napredovati in kojega sinovi so v tujini dostikrat povzpeli se na prestol vede, tako da se na obnebu učenosti kakor svitile zvezde žare še dandanes njihova imena, temu narodu se prej ali pozneje ne bode mogla odreči popolna univerza, katera bi ustrezala vsem potrebam naroda slovenskega, koja bi pa, ustrezaje interesom celokupne države, zbirala pod svojim krilom ukaželjno mladino vseh Vašemu Veličanstvu zvestih narodov avstrijskega Juga.

Deželni zbor spolnuje torej le svojo dolžnost, če že v teh dnevih posvetuje svojo skrb bodoči ti višji učilnici in najponižneje pričakuje, da bode v tem svojem naporu dobival potrebno zaslombo tudi pri osrednji vladi Vašega Veličanstva.

V očigled vsem tem pretežavnim nalogam, kojih bi brez pomoči centralnega parlamenta izvesti ne bilo mogoče, ponavlja deželni zbor, da goji najiskrenejšo željo, da bi se prej kot mogoče zopet vpeljale redne parlamentarne razmere v državnem zboru, ker le tako bi se morda tudi omogočilo, da bi ob petdesetletnici vladanja Vašega Veličanstva vsi avstrijski narodi stopili pred cesarski prestol Vašega Veličanstva ter svojemu najpravičnejšemu vladarju v zahvalo za brezmejno očetovsko ljubezen poklonili najlepši jubilejski dar, to je dar trajne in nerazrušljive sprave mej vsemi sedaj v prepiru živječimi narodi!

III.

To hrepenenje po trajni in nerazrušljivi spravi pa daje deželnemu zboru pogum, da postane pri ti slovesni priliki tolmač tistih čuvstev in želja, ki v teh dneh pretresajo celokupni slovenski narod, posebno pa slovenski rod, bivajoč izven Kranjske vojvodine, ki vsled neugodnih mu političnih razmer vzlic svoji podaniški zvestobi ne more razložiti svojih obilih in upravičenih pritožb pred vzvišenim prestolom Vašega Veličanstva.

Božja previdnost je privedla mali slovenski narod pod mogočno okrilje habsburškega orla ter ga priklenila z nerazrušnimi vezmi zvestobe in udanosti do presvitle vladarske rodovine, da ni utonila v šumečih valovih političnih in narodnih bojov, temveč se povzdignil do zavesti svojih pravic.

Vzlasti pod modrim in blagim vladarstvom Vašega Veličanstva so se raztrgale one spona, ktere so ovirale razvoj slovenskega naroda, da se je med Slovenci začelo razširjati in ukoreninjati ono blagodejno čustvo, ki vspodbada in osrčuje vsak narod k požrtvovalnemu in vstrajnemu delu za višje namene človeštva.

Slovenci pa, ki bivajo izven Kranjske, posebno v vojvodini Štajerski in Koroški, v mejni grofiji Istri, pokneženi grofiji Goriški in v mestu Trstu, in ki tvorijo večino slovenskega naroda, še danes niti približno ne uživajo narodne enakopravnosti v šoli, uradu in javnem življenju, katero jim jamči člen XIX. državnega temeljnega zakona.

Slovenskemu jeziku so vzlasti na Koroškem in Primorskem zaprta vrata celo v ljudske šole, tako da se leto za letom v obmejnih slovenskih pokrajinah mladina odtujaše svojim slovenskim roditeljem. Brezozirno izrabljajo narodne večine v izvenkranjskih pokrajinah svojo moč z očitnim namenom uničiti individualnost slovenskih manjšin.

Vpričo teh razmer je slovenski narod prišel do prepričanja, kateremu se pridružuje tudi deželni zbor kranjski, da si ne pribori preje svojih narodnih pravic, nego da se povsod, kjer žive Slovenci v manjšini, uredi politična uprava tako, da tvori slovenska manjšina posebno administrativno celoto. Le po ti poti se bode doseglo, da manjšina ne bode izročena večini na milost in nemilost, le po ti poti prišlo se bo v jugu države do trajnega in zanesljivega miru.

Vaše Veličanstvo izvoli predstoječe, v največji udanosti izgovorjene prošnje deželnega zbora blagohotno sprejeti v Najvišjo Svojo vednost ter jih vzeti pod zaščito vzvišene Svoje vladarske modrosti!

Bog ohrani in osreči Vaše Veličanstvo! Bog blagoslovi Avstrijo in vojvodino Kranjsko!

Železnica Divača-Loka.

Govor poslanca Zelena v dež. zboru kranjskem dne 25. febr.

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Dalje.)

Slednjič bi ne bila proga Bohinj-Gorica-Trst samostojna, ampak od južne železnice odvisna,

ker bi se iz Gorice v Trst v daljavi 55 km po taisti s péage službo vozilo. To i kaj dobro diši delničarjem južne železnice, ker bi jim sicer samostojna, popolno neodvisna in kratka proga Celovec-Loka-Divača občutljivo konkurenco delala na korist državi in državljanov. Vsak razumni železnični tehnik se mora temu tehničnemu nesmislu, tej mešanici, kakor je proga Bohinj-Gorica, čuditi, kakor se je i ves razumni svet čutil progi južne železnice iz Ljubljane v Trst čez vse barje s strašanskim ovinkom pri Borovnici, potem po nebrojnih drugih nepotrebnih ovinkih in 6 dragih tunelih pri Gor. Ležečah in se še čudi, in ljudstvo si ne da vzeti prepričanja, da so inženjerji ondoto železnico trasovali, kjer se je več milijonov potrosilo; zakaj da se je tako godilo, zato ni potreba iskati komentara. Ta južna železnica iz Ljubljane v Trst bi bila veliko milijonov manj stala drž., ter bila kakih 30 km krajša, in bi vozila po obljudenih, poljedelskih, obrtnijskih pokrajinah, in ne kot sedaj večidel po takih kotih in krajih, koder so pred njo le volkovi in medvedje gospodarili; a la Medvedjadolina-Bohinj.

Tudi s zgradbo proge Bohinj-Gorica je isti namen, namreč milijone proč metati. Res bi se moral ves svet čuditi avstrijski državi, ko bi se ta tehnični, avstrijskemu obrtniškemu, trgovinskemu in sploh národnogospodarskemu napredku v obraz bijoči nesmisel, kakor je nameravana proga Bohinj-Gorica, konec razsvitljenega 19. tega stoletja v Avstriji gradil. Ali hoče država res zopet milijone proč metati, koje državljani v potu svojega obraza skupaj znesó, in koji bi se zopet tam kopičili, od koder se državljanom živila in druge vsakdanje potrebnosti vedno dražijo. Kajti, gospoda moja! tisti, ki železnice z rokami gradijo, ne dobijo za plačilo kot nekaj vsakdanje polente, in še to v pičlej množini, večina milijonov od tega gre v kapitalistična žrela.

A gospoda moja! ni še obupati, bodimo si v svesti, da se bo še toliko državnih poslancev našlo, koji bodo znali ta, za Avstrijo osodepolni švindel, še pravočasno preprečiti.

Častiti gospodje poslaniški tovariši! mi vsi smo v tej visoki zbornici kot pooblaščenici kranjskega prebivalstva, katero je z dušo in telom vdano za blagor svoje širje domovine Avstrije, moramo dakle v tem za državo najvitalnejšem vprašanju vestno za koristi naše širje kakor i ožje domovine skrbeti, pa, ako glasujemo proti resoluciji za progo Loka-Divača, nasprotujemo ne-le samo koristim svoje dežele kranjske in države, nego v prvi vrsti našemu zapuščenemu in zanemarjenemu morskemu emporiju Trstu, naši lepi Gorenjski in Notranjski, kakor i našej deželnej metropoli beli Ljubljani.

Da bi pa uprava južne železnice progi Celovec-Loka-Divača ugovarjala, kakor se je častiti gospod z desne strani te visoke zbornice svoječasno izrazil, nima ta uprava več tiste moči, ker so pogoji in privilegiji, mej državo in upravo južne železnice, že leta 1896 iz svoje zakonite veljave stopili. In vzemimo, da so še v svoji veljavi, kod bi pa potem bohinjska proga iz Gorice v Trst gradjena bila. — Tam pač ni mogoče drugačej

Iz predalov suhoparnega številkarja.

(Številkarjeve sanje: misli, da govori v veliki dvorani pred zbranim občinstvom.)

(Dalje.)

Smeš me je lomil, ker delali so pri računanji tako kisle obraze, kakor da jih kdo drgne s koprivami, in rogovilili so s prsti, kakor da so vsi najedenkrat postali mutasti norci. Pa ni dolgo trajalo, kajti 5 minut je bilo pri kraju, ko bi pihnil. Ko jim to naznanim in pa ob enem tudi, da gremo sedaj mirno vsak svojo pot, niso bili zadovoljni, ampak se zaženo proti meni. Menda so mislili: ker naše buče niso vredne pipe tobaka (še celo ni šlo, če smo tudi vzeli na pomoč vseh 10 prstov), morajo biti roke tem boljše.

Odskočim za hip, da me niso podrli, ter vržem najbližjemu, ki me je hotel prijeti, dve polne pesti cestnega prahu v oči. (Dobro, da sem imel navado si vselej na potu nabasati žepe s takim smodnikom. Bral sem tudi, da imajo angleške dame na potovanju že tudi take puške, ki streljajo prah.) Ta si je moral torej mencati oči in

me ni mogel prijeti; ona dva pa porinem enega na levo, drugega na desno, da sta odletela v jarek, potem jo pa vlijem po cesti naprej. Kajpak sem hotel: trije zoper enega in ta poslednji brez orožja.

Toda nisem bil tako neumen, da bi tekel dolgo v eno mer, kajti nisem vedel, kaki brzoteki so oni, zato jo pobrišem v stran in skrivaje se za grmovjem tečem nazaj na prvotno mesto ter si odrežem debelo gorjačo, misleč, če treba, mahnem po vseh treh. Nato pogledam previdno skozi grmovje, kaj da se godi na cesti. Dva sta že tekla za menoj, ter se ravno prepirala, kje da sem skočil v stran, tretji se je pa še obotavljal. Kakor hitro ona dva zgineta v goščo, planem na cesto, vržem onemu polno pest prahu v oči, mu dam pet krepkih zaušnic, da je odletel v jarek in vpil, kakor da bi se vsedel na trnje. Tudi palica je izvrstno opravljala svojo službo, da sem se pozneje pogosto čutil, kje da sem dobil tisti dan tako spretnost. In vse to se je godilo tako hitro, da je komaj preteklo 8 sekund, in že zopet zginem v grmovje. Bližam se prav previdno in počasi proti kraju, kjer sta me ona dva iskala. —

Jednega kmalu zapazim, kako je okolu sebe gledal in vohal, če bi bilo mogoče najti za menoj kako sled. Ker nisem vedel, kje je njegov tovariš, zato nekoliko počakam za grmovjem. — Pa kmalu slišim, da se že pogovarja z onim na cesti, ki je dobil prahu in zaušnic. Dobro, si mislim, vsaj vém, kje si, zdaj pa le na delo. Brzo skočim izza grma, se postavim predenj in vprašam: »Ali smem vprašati, kaj iščete, morebiti onih 4 gld. 65 kr., katere sem vam obljubil?« »Ná, zlodej, to-le iščem« reksi skoči proti meni, toda jaz, ki sem bil na to pripravljen, sem bil urnejši in se umaknem. Oni pa, ker se je s tako silo zagnal, telebni na tla. Brž sem bil na njem ter mu z vnemo, ki se roga vsakemu popisu, priložim par zaušnic, katere je gotovo čutil nekaj ur. Tudi palico sem spravil v tek ter tako silovito mahal, da se mu je gotovo zdelo, kakor da bi vse udarce v enem hipu dobil, ter je najbrže obžaloval, da ni imel 5 cm debelih irhastih hlač. Ko bi bil vedel, kako je neki starček delal, bi gotovo tudi on isto storil. Onemu starčku namreč se ni ljubilo prišiti zaplato na poškodovani del, ampak je kar zaplato vrh zaplate napopal, kjerkoli je bilo kaj raztrgano.

nego ne-le paralelno, temveč prav poleg južne železnice drugo progo graditi.

Častiti gospod izumitelj proge Bohinj-Gorica je povdarjal tudi, da bi bila proga Loka-Divača, le na korist Reki ne pa Trstu zgrajena, in da, ako se proga Bohinj-Gorica gradila ne bo, da se i nobena druga v povzdigo našega pomorskega tržišča gradila ne bo, ter da smo na razpotju, da ne dobimo nobene železnice. Vse to so prazna strašila, ako ne presije, ki merijo na to, da ne dobí južna železnica konkurenčne proge, in da ostanejo dividende delnic južne želez. ne-le v dosedanji velikosti, nego da se po progi Gorica-Trst s péage službo povišajo.

Nasproti bi pa Trst trgovinsko konkurenco Reke po progi Celovec-Loka-Divača premagoval, ker bi bila s to progo iz Prage v Trst daljava državnih železnic za 85 km skrajšana; in gospoda moja! baš zlata Praga je najznamenitejše in največje trgovinsko mesto v Avstriji razen Dunaja.

Čudom se je bilo čuditi, da so v preteklem zasedanju tega visocega dež. zbora nekateri gg. dež. poslanci proti resoluciji za progo Loka-Divača glasovali, ker bi vendar morali pomisliti to, da i davkoplačevalci Gorenjske in Notranjske tistih 7 milijonov, za vojvodino kranjsko osodopolno garancijo, dolenske železnice se svojimi davki podpirajo.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. marca.

Jezikovne naredbe, kakor jih je izdal predzadnji ministerski predsednik grof Badeni, so, kakor dovolj znano, na vso moč razburile prenapete nemške duhove. Kričači à la Wolf, Schönerer in drugi so kovali radi tega razne zatožnice, razni zastopi so rohnili proti njemu tako dolgo, dokler ga naposled vse to rogoviljenje ni pahnilo z ministerskega sedeža. Njegov naslednik baron Gautsch je ob zadnji uri svojega ministerskega življenja popravil, kar je zakrivil njegov prednik; razveljavil je dosedanje naredbe in izdal nove, s katerimi bi se moral zadovoljiti vsak trezno misleči politik. In vendar nemška kričaška klika še sedaj ni zadovoljna. Še vedno imajo ti Wotanovi čestilci in borilci zapisano na svoji bojni zastavi: Proč z jezikovnimi naredbami! Boj vladi, dokler ne ustreže tej zahtevi! Take zahteve so sedaj naravnost smešne. Kričaška klika je v vednem vročem boju menda pozabila, da so Badenijeve naredbe razveljavljene. Ali morda zahtevajo prusaški elementi, da se odpravijo tudi Gautscheve naredbe? Po katerih naredbah naj se pa potem uraduje? Jezikovnega zakona sedaj še nimamo, za ohranjenje statusa quo je pa tudi potrebna neka naredba, katere se pa germanski prvoboritelji branijo, kar le mogoče. S čim naj si toraj nova vlada pomaga? Zakonitim potom sama ne more rešiti tega vprašanja in bi to gotovo tudi ne ugajalo Nemcem samim. To je toraj dovolj jasen dokaz, kako ničeva in budalostna je zahteva Germaniae iredentae po odpravi jezikovnih naredb.

Ko je nekoč bil v nevarnosti, še ostra sablja ni predrla take trdnjave.

Dobro in koristno bi seveda bilo, če bi bil še tretjemu stavil kože ne s strupom, pač pa s prahom, klofutami in palico, pa človek ne more vsemu kaj.

Zato jo mahnem urno dalje po temnem gozdu in dospem kmalu na vrh klanca. — Tam stopim na cesto, denem obe roki k ustam, da se je bolje slišalo, in zavpijem na ves glas, da se je razlegalo po dolini: »Možje lepih klofut! tukaj sem, tam doli me zastonj iščete! Sramota vas pokrila. Trije, ki imate skupaj gotovo 70 let, zoper enega, ki ima komaj 16 let! Da, takih šem, bab in strahopezljivcev še svoj živ dan nisem videl. Povejte doma babam, če jih imate, naj vam posodijo svoja krila za 3 leta, 3 mesece, 3 tedne 3 dni in če hočete po vrhu še 3 ure, 3 minute in 3 sekunde. Zaušnice naj vam odpró oči, da ne boste delali kot teleta, katerih možgani ravno tako puščajo, ko vaši. Podobni so vaši možgani turški zastavi, ki je bila že v 100 bitkah, ali pa prazni mošnji, v kateri se niti ena para (0.22 kr.) ne dobi. Zato vam še eno priporočam: Delajte

Vspeht novih jezikovnih naredeb. Takoj ko so nove Gautscheve jezikovne naredbe zagledale beli dan, je objavila prusaškega duha polna »Bohemia« nek izkaz češko in nemško-mešanih okrajev, ki dokazuje, da je po novem redu prištevati 104 okraje češkim, 75 nemškim in le 40 okrajev ali 19 odst. mešanim. Tako se pa razdele le okraji in okrajna sodišča. Drugače pa je z okrajnimi glavarstvi, okrožnimi sodišči in fin. okrajnimi ravnateljstvi. Jedno okrajno glavarstvo tvorijo po največkrat trije sodni okraji, vsled česar se naravno poviša odstotek mešanih okrajev in sicer tako, da dobimo 41 čeških, 28 nemških in 23 mešanih okrajnih glavarstev ali 25 odstotkov. Ako se odšteje od sodnih dvorov prve inštanice praško deželno sodišče s 23 okrajnimi sodišči, ostane za okrožna sodišča le 196 okrajnih sodišč. Vsakemu okrožnemu sodišču jih pripada povprečno 14, in tako se pokaže, da je češko le jedno okrožno sodišče v Taboru, nemška sta v Hebu in Reichenbergu, vsa ostala, torej 80 odst., so pa dvojezična. Še ugodnejša so pa v tem oziru okrožja okrajnih finančnih oblastev, kajti le ono v Taboru je samočeško, vsa druga v celi deželi pa so mešana. Vsa višja oblastva v deželi morajo pa že načeloma biti mešana. Kdor torej trezno presodi, mora priznati, da se tu ne godi nobenemu narodu kaka posebna krivica.

Kdo naj v prvi vrsti reši socialno vprašanje? Na to uganko odgovarja predzadnja številka mažarskega »Pester Lloyd« v svojem poročilu o sklepu poljedelskega društva v Bekes-Csabi v zadnji seji. To društvo je namreč sklenilo pozvati vse mestne zastope, naj s prošnjami, resolucijami in drugimi takimi sredstvi pritiskajo na legislativni zastop, da v svrhu rešitve socialnega vprašanja ugrabi vse cerkveno in samostansko imetje. Ne glede na to, da ima svet že premnogo skušenj, kako malo teka ima ugrabljeni cerkveni denar in kako se dotična država, ki se je vdala tej zahtevi, v najkrajšem času na ta ali oni način pogrezne še globlje v dolgove, moramo vendar še dvomiti, bode li socialno vprašanje že rešeno, ko si bomo razdelili cerkveno premoženje. Kdor to misli, ga pamet še ni srečala. Vsak najpriprosteji človek, ki se količkaj zanima za razna sedanja, v prvi vrsti pa za socialno vprašanje, bo odgovoril takemu »politiku in socijologu«, naj ugrabi najpreje tisto premoženje, ki se ceni na stotisoč milijonov, ki je v židovskih krempljih in ki so ga stvorili po veliki večini žulji delavskih stanov. Ako bode gotov s tem delom, potem naj pride pogledat, kolika »bogastva«, ki sestojajo večinoma iz milodarov in zapuščin, so nakopičena v samostanskih in cerkvenih blagajnah. Oskrbniki poslednjih se potem gotovo ne bodo protivili splošni razdelitvi, ako se jim da zagotovilo, da potem socialnega vprašanja ne bode več. Zelo dvomljivo pa je in tudi člani zgoraj omenjenega društva najbrže še niso prepričani, da se je že sploh rodil mož, ki bi mogel dati tako zagotovilo.

Severo-Amerikancem ni posebno povšeči, da se v svetovni politiki toliko govori o pripravih Zveznih držav za skoro neizogibno vojsko mej

(seveda v krilih in ženska dela) toliko časa, da boste mogli plačati učitelja, ki vas nauči enkrat eno, potem ne bodo plozale vaše hlače (od zdaj naprej: krila) tremolando, kakor danes! — Dosti!»

Krenem jo dalje, (seveda nekaj časa še po gozdu) vesel, da se je vse tako srečno izteklo, ne zmeneč se za kletev, pridušanje in vpitje za menoj, ki je pa polagoma potihnilo, kolikor bolj sem se oddaljil. Stopal pa nisem več po 2 m, ampak korakal v »Sturmschrittu« po 2.6 m ali po 156 m na minuto, tako, da sem bil čez pol ure že dobro 4.5 km daleč in s tem vso zamudo poravnal. Še celo brzotek ne preteče več, kadar gré na daljšo pot. To ni pretirano in vsaki lahko poskusi, kdor ne verjame. Da, mogoče je nekaj časa tudi po 3 m ali 180 m na minuto, kakor mi je zahteval nek gospod, kar pa sam menda še nisem poskusil. Razume se, da taka hoja močno utruja in se ne more vztrajati dolgo. Jaz do zdaj nisem več ko 3 ali 4 krat hodil in tudi ne več ko 20 do 30 minut, kadar se je prav posebno mudilo.

(Dalje sledi.)

temi in Španijo. Akoravno je že splošno znano, da je ameriška vlada naročila v Evropi več novih vojnihih ladij in da se sedanje domače vojne in tudi trgovinske ladije prav marljivo popravljajo in zboljšujejo, vendar se taji v ameriških vladnih in tudi drugih listih, da se vlada pripravlja na kak večji korak. »Kredit se bo vporabil za mirovne namene. Zveznim državam ne pride niti na um, da bi, tudi ko bi jim bilo mogoče, dotaknile se pravice drugega naroda«, je govoril baje utemeljevalec znanega predloga, a ob enem dostavil, da se bo lahko še nadalje dobil denar od zakladnega urada, ko bo ta porabljen. Nek drug ameriški politik zatrjuje, da so mirovne razmere tako ugodne kakor poprej, in bodo, v kolikor je mogoče prorokovati, ostale tudi v bodoče. Kdor tem besedam veruje, ta seveda ne bode pričakoval kaj hujega, toda takih optimistov najbrže ni ravno mnogo, posebno še, ker se navedeni stavki tolmačijo lahko popolno tako, kakor izreki delfijskega orakelja. Na tak način se najbrže tudi Španija ne bode dala preslepiti in odvrniti od potrebnih korakov za slučaj napovedbe vojske.

Kitajci se nahajajo, kakor razvidno iz večrajšnje brzjavke, v velikih škrcih. Komaj se je namreč kitajski vladi po dolgotrajnem pogajanju posrečilo zagotoviti si posojilo pri angleških in nemških bankah, že je ruski diplomatični zastopnik v Pekingju najodločneje protestoval proti temu. Najbolj je seveda ugovarjal temu, da bi Kitajci zastavili za to posojilo Port Artur in Talienwan na 99 let, kakor se glasi v pogodbi, sklenjeni z bankami, ker je to baje že popolna ruska last. Takoj drugi dan je oddal francoski poslanik jednako izjavo in zahteval kompenzacij na jugu. Komaj pa je ta zaprl za seboj duri vladne palače, je že prišel japonski poslanik z zahtevo, naj vlada podpiše izjavo, da bo točno izplačala vojno odškodnino. Dobro je bila toraj vlada preprežena z zahtevami na vse strani in je, da bi si vsaj na jedni strani odprla vrata, takoj v nedeljo konečno sklenila pogodbo z Nemčijo, ki je tudi prežala na Kitajce, kakor lev na svoj plen. Kakor vse kaže, zadostiti bodo morali Kitajci tudi ruskim in francoskim zahtevam, ako bodo hoteli še sploh nekaj časa dihati. Največjo skrb za nje kaže dosedaj le še Anglija, ki izjavlja, da se bo tudi z orožjem hotela potegniti za obstoj kitajskega cesarstva. Seveda to dela samo iz sebičnih namenov, ker vé, da bi ji sicer bili zaprti za trgovino najugodnejši kraji.

Tedenski koledar.

Nedelja, 13. marca: 3. postna, Evfrazija d., evang.: Jezus izžene hudobnega duha iz mutca. Luk. 11. — Ponedeljek, 14. marca: Matilda kraljica. — Torek, 15. marca: Longin m. — Sreda, 16. marca: Hilarij in Tacij mm. — Četrtek, 17. marca: Patricij šk., Jedert d. — Petek, 18. marca: Ciril Jeruz. šk., sv. 5. rane Gosp. — Sobota, 19. marca: Jožef ženin M. D. — Lunin spremin: Zadnji krajec 15. m. ob 8. uri 46 minut zjutraj. — Solnce izide 15. marca ob 6. uri 16 minut, zaide pa ob 6. uri 3 m. — Musica sacra v nedeljo 13. marca: Velika maša v stolni cerkvi ob 10. uri: Missa choralis, graduale in tractus, zložil A. Foerster, offertorium, zložil dr. Fr. Witt; o salutaris hostia, zložil A. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa duodecima, zložil Haller; graduale Foersterjev, offertorij Schöpfv.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. marca.

(Vse tuje!) Sinočni »Narod« objavlja nastopno notico: (»Vse naše!«) Tako je vskliknil v katol. domu kanonik Kalan, češ: Za nami je pretežni del naroda. »Družba sv. Mohorja«, »Slovenska Matica« in »Dom in svet« so — naši!« Ne vemo, kaj poreko gg. odborniki in člani »družbe sv. Mohorja« in »Slov. Matice«, ker jih je kanonik Kalan tako zmagovito porinil v klerikalni koš poleg »Dom in Sveta«. Mislimo pa, da je tako govorjenje najslabša reklama za omenjeni književni društvi! Svarimo torej pred takimi nesrečnimi puhlicami, ki morejo donesti našima književnima društvoma največjo škodo. — Tej »Narodovi« notici nasproti moramo omeniti, da najmanj, kar smemo od poštenega časnikarskega

nasprotnika zahtevati, je to, da besede, ki jih citira, pove tako, kakor so bile govorjene. Konstatujemo, da je »Narod« ponaredil besede kanonika Kalana ter jim podtaknil drugo besedilo. Kanonik Kalan je govoril o slabem vplivu nove struje v slovstvu dejal: »Družba sv. Mohorja, Sl. Matica, Dom in Svet delujejo v dobrem duhu in z lepimi uspehi. Nikjer torej g. Kalan ni rekel, da so — naši, kakor neresnično trdi »Narod« ter iz tega izvaja, da jih je porinil v klerikalni koš, ter da to vtegne donesti imenovanima društvoma največjo škodo. Tako ravnanje je nedostojno poštenega časopisja ter je zmožno res škodovati našim literarnim zavodom. Ako bodo nasprotniki s podtaknjenimi, neresničnimi trditvami zanašali prepričanje tudi na to polje, tedaj moramo reči svojim domačim nasprotnikom, da kmalu ne bo na Slovenskem nič vašega in nič našega, marveč vse tuje! — Menimo, da je naša zahteva skromna in opravičena, če pozivljemo »Narod«, da popravi storjeno krivico.

(Imenovan!) so pri finančnem vodstvu za Kranjsko gg.: Ivan Rissmaul, Iv. Splihal in Iv. Globočnik davkarskimi oficijali, Jožef Zazula davkarskim kontrolorjem in Edvard Wencais davkarskim adjunktom.

(Domača umetnost.) Komponist gosp. Viktor Parma je vglasbil novo opero: Stara pesem, ki se predstavlja 22. marca v Zagrebu.

(Velikonočne duh. vaje za moške.) Slovenska kršč.-socialna delavska »Zveza« je naprosila čč. gg. lazariste, da bi za velikonočni čas dali kratke duhovne vaje za moške člane cele slov. krščansko-socialne organizacije v Ljubljani. Čč. gg. misijonarji so radostno pritrdili, a ker imajo skoro ves post misijone po deželi, prosti so le veliki teden. In tako bodo torej te duhovne vaje ali priprava za sprejem velikonočnega sv. obhajila veliki teden. Pričele se bodo veliki pondeljek t. j. 4. apr. t. l. zvečer ob 7. uri. Tedaj bo prvi govor. Veliki torek zjutraj sv. maša, potem govor, ob 4. ali ob 1/2 5.; to se bo še natančneje določilo in naznanilo, ko se bodo poizvedele želje udeležencev. Veliki torek zvečer ob 1/2 7. sv. križev pot, ob 7. govor. Veliki sredo bo ali kakor torek, ali pa že sklep in skupno sv. obhajilo. Če bi bila večina za to, da so v sredo še duh. vaje, bilo bi skupno sv. obhajilo veliki četrtek zjutraj. Vse to se bo še natančneje naznanilo. Pri teh duh. vajah bo vsak član naše kršč. socialne organizacije imel najlepšo priliko, opraviti velikonočno spoved in prejeti sv. obhajilo. — Seve bo dobrodošel tudi vsak moški, četudi še ni član nobenega krščansko-socialnega društva. Odbor slovenske krščansko-socialne delavske »Zveze« v Ljubljani.

(Iz Horjula) se nam poroča, da je ondi umrla mati horjulskega župnika Marija Bohinjec. Pogreb je v ponedeljek ob devetih. Blaga, pobožna pokojnica počiva v miru!

(Slavlje revolucije.) Iz Celovca, dne 11. marca. Dan 13. marca, katerega sicer obhajajo le socialni demokratje, hočejo letos ob petdesletnici marčeve ustaje leta 1848 posebno proslaviti tudi nemški nacionalci, ki so se, kakor v marsikaterem drugem, tudi v tem tesno združili z internacionalnimi rudečkarji! V Celovcu napravi tem povodom večjo slavnost nemškonacionalno politično društvo v soboto dne 12. t. mes. zvečer. Slavnostni govor bo imel slavni Doberniki. Govori se tudi, da so hoteli razsvetliti mesto in vabili so k temu z lepaki po vogalih ulic, a oblastvo je dalo lepake prelepiti. Bržkone pa bodo zopet trpela nedolžna okna. Vadijo se že na to. V deškem semenišču so jih zadnje noči že večkrat pobili, ne da bi policija — kakor navadno! — zasačila zločincev, dasi so jo opozorili na to! V Beljaku bode tudi, kakor poroča tamošnji list, slavnost, obhod delavcev, razsvetljava itd. Izrecno se poudarja, da prirejajo slavnosti vzajemno socialni demokratje in nemški nacionalci! Par nobile fratrum! Bode li vlada tudi vse to, kakor marsikaj drugega, mirno gledala — vederemo!

(Plesi v postu) Iz Celovca, dne 11. marca: Žalostno je, da ljudje nočejo več poznati ne petka ne svetka. To vidiš vzlasti v našem Celovcu. Dasi je bil pust dosti dolg, se pleše tudi v postu, ne da bi se kdo zmenil za cerkveno prepoved. Imeli so svoj ples in prav oblastno vabili nanj izvoščeki, napravili so v postu velik ples tudi podčastniki 17. (Kranjskega) pešpolka. In to

je najostrejša graja in obsodbe vredno. Da se tudi od te strani tako krši cerkvena zapoved, moramo res obžalovati. — »Celovčanka« je prinesla obširen opis plesa in našela celo vrsto odličnih mož, ki so se ga udeležili. Koncem poročila dostavlja uradni list, da se je »selbstverständlich« živahno plesalo do ranega (petkovega) jutra. Nam se ta stvar nikakor ne zdi tako »samoobsebi umevna«, kakor uradnemu časnikarju, ki bi vender moral malce poznati tudi cerkvene zapovedi! V postu plesajoči si pa pri svojih rojakih s tem izvestno niso pridobili posebnega ugleda!

(Eletrična luč v Celovcu) Iz Celovca, dne 11. marca: V kratkem poteče obrok za pogodbo, katero ima mestni zastop s plinarsko družbo glede razsvetljave mesta. Na »protovžu« zató ugi-bajo, kakšno luč in kako jo upeljejo za bodoče. Govorilo se je o tem že mnogo, pisalo še več, kakor je pri naših mogotcih že navada, a storilo se ni nič! Zdaj se kavsajo za to, ali naj mesto uvede električno luč po lastni upravi, ali naj jo odda tvrdki Ganz in tov. Mlajši so bolj za lastno upravo, starejši za to, da se odda omenjeni tvrdki, ki dela záse propagando tudi s posebno knjižico, katera se je v ogromnem številu raztrosila med ljudi. V dveh sejah mestnega zbora so bile o tem dolgotrajne in dolgočasne debate in kakor da se tam še ne mlati dosti prazne slame, sklicali so še poseben, dobro obiskan shod. Tam so se kregali do polnoči a se prepiraje razšli, ne da bi bili kaj pozitivnega sklenili. Kako bodo mogočnejši nazadnje ukrenili, je težko reči. A vsekako jih je zanimivo, žal pa za davkoplačevalce tudi težko gledati, kako »delajo« za blagor mesta. Ko gré za nemškonacionalne komedije in druge trapa-rije, takrat jim gré vse bolj gladko izpod rok!

(Iz Trnovega na Notranjskem.) Naš blagi župan g. Franc Benigar, notranjskim možakom dobro poznati poštenjak, nam je bil silno nevarno obolet. Hvala Bogu, da je iz nevarnosti. Zanimiv je njegov jeklen značaj ter njegovo korenito prepričanje. V največjem trpljenju slišal je nekega dne v deželni bolnišnici v Ljubljani mladega socialnega demokrata poleg sebe na postelji zabavljati čez duhovnike, ravno ob priliki, ko je stopil v sobo bolniški duhoven. A našega župana Benigarja ni motilo bolešno stanje, da ne bi bil zmoten prav po očetovsko zavrnil in podučil vprčo vseh drugih bolnikov. Iznil je mlademu človeku prav na lepo njegove motne oči tako, da ni vedel naposled ničesar več odgovoriti. — Trnovci smemo biti ponosni na svojega župana. V Trnovem rijemo vedno lepo tiho naprej kot krt pod zemljo. Med sabo v najlepši slogi, ne spravi nas niti najvni »Rodoljubček«, niti kak drug kričač iz ravnotežja. Pričakujejo sicer nekateri, da bi roke križem držali ter občudovali njihovo mogočnost. Toda naj nam nikari ne zamerijo, da se gibljemo samostojno, ne da bi po njihovem dovoljenju povpraševali.

(Za gospodarske zadrage.) Dokler ne dobomo slovenske knjige, ki bo tolmačila zadrugi zakon in dajala navodila, kako se ustanavljajo zadrage, priporočamo to-le: Herman Ziller: »Das Genossenschaftsgesetz und die Organisation der Consumvereine.« Obsega pravila, način registrovanja, zakone o kolekovanju in pristojbinah itd. Stane 1 gld. 50 kr. Dobiva se po knjigarnah ali pa pri »Allgemeiner Verband der auf Selbsthilfe beruhenden Erwerbs- und Wirtschafts-genossenschaften in Oesterreich, Wien I., Tuchlauben 18.

(Novi fotografski zavod »Adele«) Wolfove ulice št. 6, last domačina g. Davorina Rovška, je danes blagoslovil č. gosp. frančiškanski župnik P. Hugolin Sattner. Atelier je brezdvomno najlepši in najelegantnejši v Ljubljani. Opozarjamo na današnji inserat g. Rovška in na njegovo izložbo slik v Wolfovih ulicah, ki priča o velikem napredku tega vrlega domačega fotografa.

(Premembe pri učiteljstvu na Goriškem.) G. Ignacij Križman ml., učitelj jednorazrednice v Gabrijah, imenovan je stalnim nadučiteljem-voditeljem na trirazrednici v Dornbergu. — G. Anton Kacafura postal je stalen nadučitelj na dosedanjem mestu v Šmartnem. — G. Andrej Tomažič je imenovan stalnim nadučiteljem na dosedanjem mestu v Lokavcu pri Ajdovščini. — Gosp. Karol Mlekuž, učitelj v Playeh, je premeščen na jednorazrednico v Višnjeviku. — Gosp. Franc Golja, potovalni učitelj v Podlaki-Lokovec, je postal stalen tamkaj. — Gospa Leopolda Kersnik, učiteljica v

Rihenbergu, je premeščena v Pevmo pri Gorici. (Premeščen nastopijo nove službe pričetkom prihodnjega šolskega leta). — G. Ferdo Vodopivec v Mirnem, je pomaknjen iz 2. v 1. plačilno vrsto. — G. Josip Balič, učitelj na slovenski šoli v Ločniku, iz 3. v 2. plačilno vrsto. — Gospica Ida Vergna, učiteljica v Renčah, iz 3. v 2. plačilno vrsto. — Jednemu učitelju se je dovolila stano-rinska doklada 60 gld., dokler ne dobi primer-nega stanovanja, ali ne bode uvrščen v višji plačilni razred.

(S Krasa) 10. marca. [Izv. dop.] Italijani v Pulju kaznovani in lahonska nestrpnost. — Vendar enkrat že — čas je dotekel — so dobili Italijani, posebno Rovinjeci, ki so c. in kr. mornarico z raznimi živili in predmeti zalagali, po grbi, kakor so že davno zaslužili. Ces. mornarica je namreč malo pred pustom napravila veliko konsumno skladišče v Pulji in sicer za vse vojake, za častnike in za vse uradnike, kar jih je pri mornarici in v orožarnici (arsenalu). Tudi orožarniški delavci dobivajo vse v vojašnici, karkoli potrebujejo za živež. n. pr. vino, meso in ostala živila. Mestni župan dr. Ludovik Rizzi, znani ultra Italijan in nestrpnež proti vsemu, kar ne diši po laški »aviti kulturi«, si je vse prizadeval pri zadevnih oblastih in vpljivnih osebah, ter je dosti okoli letal, da bi to obranil. Zastonj je povdarjal, da je to velika škoda za mesto, premda so ti naduti pulješki Italijani — po katerih žilah teče pa le pičlo pristne laške krvi, ki je čudna mešanica raznih pridošlic cesarski kruh iskajočih — poprej vedno trdili, da oni nič ne potrebujejo od mornarice. Take nehvalez-neže bi se lahko vprašalo, odkod pa njih trgovina, nove lepe hiše in tisočaki, kdo je povzdignil v moderno mesto prej le revno in mrzlično vas Pulj itd. Prav je, da se ta njih črna nehvaleznost zdaj kaznuje, ker se je omikano in neomikano prebivalstvo s svojo razdivjano »avito kulturo« v I. zasedanju prenešenega deželnega zbora tako ostudno odlikovalo. Znanec mi piše o tem, da zdaj naj meščani svobodno zapró polovico prodajalnic, ker nimajo komu prodajati. Pred novim letom so pa strašili svoje odjemnike, da bo porastel kg. kruha na 40 kr. in tako tudi ostala živila. A mornarica jim je, hvala ji, sedaj zmedla štrono ter sedaj znižujejo cene pri vseh prirodninah ter je ponujajo drug pred drugim. Vkljub temu vse avstrijsko čuteče prebivalstvo in delavci — samo v orožarnici jih je nad 3000 — hodijo po vse potrebne reči le v vojašnico, kjer je boljše blago, poštena vaga in tudi ceneje, kakor od zunaj v mestnih prodajalnicah. Vse blago tehtajo ces. pomorščaki in tudi meso sekajo oni, tako da ni nobenega nevojaka pri istem konsumnem društvu v službi, vse sami vojaki; in to Puljce in Puljke zelo jezi. Na pustno nedeljo je bil »Corso«, katero so napravili sami mornarski častniki in oni od pešcev, pa tako, da niso šli nič po mestu, ampak le za dolgim arsenalskim obzidjem, kar spada k mornarici; v mesto pa ni šel nihče. Še celo sladčičarije ali »konfete«, ki so jih metali, so dobili od drugod, od Puljcev ni nihče kaj kupil. Tako so jih kaznovali za njih prevzetnost, in v prihodnje jih bodo menda še bolj, kakor gre govorica. Vsled tega so postali Lahi po mestu bolj tihi, jih ni več toliko slišati, kakor prej; vidi se, da so se res malo prestrašili. Strah, pravijo, da je za nekatere dobra reč. Morda se utegnejo vendarle polagoma strezniti, kajti s tem, ako v Primorju slovenski in hrvaški narod dobi svoje kot ravnopravnim državljanom jim pristojne pravice, se pač Italijanom ne godi niti najmanjša krivica; ali pa se hočejo, kakor je prav omenil poslanec Vekoslav Spinčič v lanskem državnem zboru, da se oni boré samo le zato, da bi slovensko-isterski narod v Primorju nikdar ne došel do svojih postavno zajamčenih enakih pravic, kar je pa za narod, ki se tolikanj baha s svojo »avito kulturo«, nedostojno, da ne rabim hujšega izraza! Kako nestrpni so primorski italijanaši do vsega, kar slóve in diši po slovansko, je razvidno iz tega, da niti našim dragim pokojnikom ne privoščijo pokoja v božji in blagoslovljeni zemlji, čez katero razgrinja angel smrti svoja krila. V Trstu čakata groba dveh slovenskih prvoborilcev gg. Dolenca in Dolinarja že nad 10 let slovenskega nadgrobnega napisu; enako se godi v Pulju. Slovenci pa niso tako okrutni, da bi se spodtikali nad laškimi nadgrobnimi napisi vsredi njih mirodvorov ter pustijo njih mrtve v božjem miru po-

čivati, kakor pričajo laški nagrobni napisi v goriški okolici, kakor n. pr. v Šempetru pri Gorici, v Štandrežu, v Solkanu in celo na sv. Gori jih je premnogo, da še odveč laških spominskih napisov, akoravno so vsa tri omenjena pokopališča na čisto slovenski zemlji. Kaj bi neki k temu rekli Lahi, ako bi Slovenci enako reagirali? Gotovo bi zagнали hrup radi tega. O laških nestrpnežih se torej lahko reče: Oni ljubijo krivico in sovražijo resnico in pravico, in odtod ves boj v Primorju.

(Iz dobrovske okolice.) Bil sem po opravi v Ljubljani, in nazaj grede sem ubral pešpot skozi Dobrovo proti vasi Brezje, a glej ga spaka; ko sem korakal proti Dobrovi, mi je pot bila zabava; ko sem pa krenil na Dobrovi bolj na zahodno stran proti Horjulu, mi je začelo vroče prihajati, pa ne vsled solčnih žarkov, pač pa vsled prevelikega cestnega blata. Cestni odbor okolice ljubljanske, katerega hvalijo, da pridno skrbi za popravilo cest, naj ne pozabi ceste proti vasi Brezje, sicer se pa mora ustanoviti zavarovalnica za čevlje, da popotniki zamorejo vsaj v zavesti biti, da ne bodo ob čevlje, da vsaj plačilo za svojo obutev pri zavarovalnici dobe. Ako pa tem mojim vrsticam kdo ne verjame, naj peš pot ubere ali pa tudi konja upreže; konj ne prinese podkev do Brezj, morebiti še voznik ne zdravih reber.

(P. Denifle odlikovan.) Podarhivar vatikanske knjižnice, tudi Slovincem znani P. Denifle, je odlikovan z viteškim križem francoske častne legije.

(Z ulice.) Dne 10. marca so nemški burši v zvezi z socijalno - demokratičnimi delavci napadli konservativna poslanca Kalteneggerja in Hagenhoferja na cesti, ko sta se peljala iz Hönigsthal od volilnega shoda domov. Ker je bil voz zaprt in žandarmerijski četovodja kmalu na mestu, sta se poslanca rešila z neznatnimi poškodbami; voz pa je bil zelo poškodovan. To je svoboda, kakor jo razlagajo liberalci in socijalni demokratje.

(Iz Gorice) se nam poroča, da je nevarno zbolel vodja deškega semenišča, preč. g. profesor Frančišek Kastelic. Zdravi se pri usmiljenih bratih in obrnilo se mu je, kakor pravi najnovejše brzojavno sporočilo, hvala Bogu, na bolje.

(Celjski mob) jel je zopet preobračati kozle. Preteklo nedeljo po noči spravili so se nad hišo dr. J. Serneca ter med žvižganjem in kričanjem mu ometali hišo z blatom. Ko pa se je pokazal dr. Sernec na oknu, zbežala je ta sodrga, kakor bi strelil med njo. Takih postopačev je zadnji čas več videti v Celju in dobro bi bilo, da se policija malo začne zanimati zanje, in ker jih že ne zaloti pri razgrajanju, naj bi vsaj malo posledila, od česa se žive, ker gotovo bi našla zanimive podrobnosti. — Preteklo nedeljo pa so si »Wolfovci« ob priliki koncerta »Musikvereina« privoščili zopet svoj »helelo!« Med koncertom zahtevali so nakrat, naj se igra »Wolf-Marsch«; ker na huronsko vpitje in ropotanje kapelnik Diessl trikrat ni hotel ustreči, je slednjič zapustil ta oder in godbo, na kar je nastopil mladi Reitter, sin c. kr. sodnijskega svetovalca v Celji, in on dirigiral »Wolf-Marsch«. Da se je tulilo in razbijalo, je ob sebi razumno, in »heil Deutschland«, »Bismarck« in drugih takih »patrijotičnih« izrazov ni bilo ne konca ne kraja. To pa je dalo povod, da so vsi navzoči častniki takoj zapustili dvorano pri Koscherji, katerim je sledil c. kr. predsednik okrožnega sodišča, gospod Rudolf pl. Ulepitsch z družino. Tako bodo ti celjski Prusaki kmalo pregnali povsod avstrijsko misleče goste in kam to vede, si lahko vsakdo misli.

(Brzojavna in telefonična zveza.) Iz statistike za leto 1897 je razvidno, da je znašala koncem leta skupna dolgost brzojavnih zvez na celi zemlji 7.903.377 klm, dolgost telefon. zvez pa 3.000.000 klm. Od prvih jih odpade na Evropo 2.841.326, na Ameriko 4.051.642, na Azijo 500.200, na Avstralijo 350.141 in na Afriko 160.065 klm. Telefoničnih zvez pa ima Evropa 1.000.000, Amerika 1.800.000, vse ostale dežele pa 200.000 klm.

(Razpisuje) se pri stavbenem uradu kranjske deželne vlade začasno mesto inženerja, dveh stavbenih adjunktov in podpore za stavbene praktikante. Prošnje do 10. aprila pri dež. predsedstvu v Ljubljani. — Pri nadsodišču v Gradcu mesto svetnika. Prošnje do 21. marca predsedstvu nadsodišča v Gradcu.

(Lov v najem) se oddaja za občine Boh. Bistrica, Srednja vas, Gorje, Kropa, Ovsiš, Rado-

lica, Bled, Begunje, Jesenice, Koroška Bela in Kranjska Gora za pet let potom javne dražbe v soboto dne 30. aprila t. l. Začne se licitacija ob devetih pri okr. glavarstvu v Radolici.

(Uvažanje ovac in prašičev) je zaradi kužnih ovčjih koz prepovedano iz okrajev Cazin, Rogatica in Vlasenica zaradi svinjske kuge iz okrajev Banjaluka in Zvornik. Iz drugih okrajev okupacijskega ozemlja se smejo po železnici uvažati samo pitani prašiči, ako živi tehtajo 120 klg. in sicer v konsumni kraj Ljubljano na železniško postajo, če se takoj zakoljejo. Tudi zaklane prašiče nerazsekane je dovoljeno uvažati v deželo.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 14. do 18. marca.) Na Kranjskem: 14. v Čeremošnjicah, Št. Vidu na Blokah, Premu, Št. Vidu pri Vipavi in Motniku; 15. v Ložu; 16. v Žireh; 17. v Mengšu, Žužemberku, Loki in Št. Petru na Notranjskem; 18. v Krškem in Starem Trgu pri Poljanah. — Na Slovenskem Štajerskem: 15. v Zdolah pri Pletterjah; 16. v Vitanju; 17. v Mureku, Podčetrtnom, na Rečici, v Trbovljah in Svečini; 18. pri Novisti in v Celju. — Na Koroškem: 14. v Gmintu in v Št. Andreju; 17. v Pusarnici. — Na Primorskem: 15. v Borštu; 16. v Gorici (8 dnij); 18. v Tolmecu.

Društva.

(Katol. društvo za mladeniče) vabi k slavnostni večernici, ki jo priredi v proslavo dvajsetletnice kronanja sv. Očeta Leona XIII. v nedeljo, dne 13. marca t. l. ob 6. uri zvečer v rokodelskem domu, Komenskega ulice št. 10. Vspored: 1. J. Škroup: »Papeževa himna«, zbor. 2. J. Benkovič: »Slavospev sveti stolici«, deklamacija. 3. J. Fleišman: »Triglav«, zbor. 4. Dr. A. Medved: »Slava Leonu XIII.«, deklamacija. 5. »*« »Lahko noč«, četverspev. 6. »*« »Plovi, plovi«, četverspev. 7. Slavnostni govor. 8. Podoba Matere Božje ali Roparji pri Mariji Kulmski. Igrokaz v 5 dejanjih — Prostovoljni darovi se za društvene namene hvaležno sprejemajo.

(Pevsko društvo »Ljubljana«) priredi pevski večer na čast vsem Josipinam in Josipom dne 19. marca 1898 ob 7/8. uri zvečer v gostilniških prostorih g. Frana Rozmana pri »Virant«. Na razporedu je petje, tamburanje in komičen prizor s petjem. Iz prijaznosti sodelujeta bratski tamburaški klub »Zvezda« in g. Fran Perdan. — Ustopnina 30 kr. Podporni člani so ustoppnine prosti.

(Kmetijska zadruga.) Iz Žalca pri Celju. Kakor smo že lansko leto poročali, osnovala se je pri nas »Kmetijska zadruga za Spodnje Štajersko, vknjižena zadruga z omejenim poroštvom v Žalcu«. C. kr. okrožno kot trgovinsko sodišče v Celju je z dnem 12. svečana t. l. vknjižilo to zadrugo v zadrugni register, in z dnem 1. marca pa je začela zadruga svoje delovanje. Zadruga ima namen, da posreduje pri kupovanju in pri prodaji v vseh strokah kmetijstva, to je v poljedelstvu, gozdarstvu, živinoreji, vinarstvu, sadjarstvu, čebelarstvu in mlekarstvu, da se vse potrebe kmetijstva naročajo iz prve roke, ker se dobé boljše in ceneje, in da se prodajajo vsi pridelki kmetijstva skrbno na odjemalce po možno najboljši ceni. Dalje bode zadruga skrbela, da si kmetovalci zavarujejo vse kmetijske pridelke na polju in v shrambi zoper elementarne nezgode, da dobijo v sili posojilo, da dobijo praktičen in teoretičen pouk v kmetijstvu. Sploh je skrb zadruga, delati na to, da se kmetijstvo povzdigne in otme pogina. Ker pa bode zadruga le za svoje ude prevzela vsako posredovanje, zato je želeli, da pristopijo vsi kmetovalci in posestniki k tej zadrugi, ker le v skupini je moč, le v jedinstvi se da kaj doseči. N. pr. recimo, da je pri zadrugi 1000 kmetov, katerih povprečno vsak ima 10 meterskih centov pšenice prodati. Vsak za sebe ne more lahko svoje pšenice dobro prodati, ker jo kupi od njega prekupec, kateri pa mora dobiček imeti. Če pa je 1000 kmetov združenih in vsak ima 10 met. centov pšenice ter naznani to zadrugi, je to 10.000 m. centov skupaj, to je že svota, za katero bode prav rad povprašal vsak veletržec ali mlinar. Vsa pšenica se bode od zadruga očistila, in čista lepa skupno drago prodala za kmete, kateri bodo veseli lepega dohodka. In kakor ta primera, tako je z vsemi drugimi poljskimi, gozdskimi, vinskimi, sadnimi in živinskimi pridelki. Le na kmetih je torej leželo, da si opomorejo. Kdoro hoče ud zadruga postati, mora se za to pismeno ali ustno pri odboru v Žalcu oglašiti in vplačati jedenkrat za vselej 4 krone in vzeti vsaj jeden delež za 12 kron, kateri pa se obrestuje s 3 odstotki, in ostane last uda, ter more istega vzdigniti, kedar hoče. Torej nobene zgube, le dobiček morejo imeti udje te zadruga. Vso slovensko inteligenco na Spodnjem Štajerskem pa prosimo v imenu naroda, da gredo z dobrim izgledom naprej. Vsak ud dobi zadrugno knjigo in

pravila, iz kojih lahko razvidi veliki pomen te zadruge. Tudi se bodo pravila po vseh naših časnikih razglasila.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Nekdo 10 gld. s pristavkom, »da se zmanjša primanjkljaj, ki je bil meseca februarja pri dijaški mizi«. — Gospod Fr. Nastran z Rudnega 2 gld. — Gospod Anton Mezeg, kapelan v Selcih, 3 gld. — A. St. S. 3 gld. — Iz Radeč 5 gld. — Č. g. Karlo Huth, častni kanonik in konzistor. svetnik, 5 gld.

Za cerkev sv. Jožefa v Prijedoru: Trije neimenovani iz Radovljice 17 gld.

Za katoliški dom: Poslanec gosp. J. Azman, župnik v Gorjah, 5 gld. — Poslanec gospod T. Kajdiž, dekan v Moravčah, 5 gld. — Cirkniška dekanija 22 gld. — Gospod župnik Štefan Rihar 5 gld. — G. Eliz. Sedlar 10 gld. — G. Alojzij Puc, župnik v Hrenovicah, 7 gld. 60 kr. — Gospod J. Brence, župnik v Preski, 1 gld. — Gospod kanonik Ivan Sušnik 100 gld. — G. Alojzij Stare, vpok. župnik, 100 gld.

Za pogorelce v Okrogu, župnije Špitalič, so nadalje darovali preč gg.: Andrej Stritar, duhovnik v pok. v Mostah, 2 gld.; Alojzij Kummer, župnik v pokoju v Stari Loki 1 gld.; Franjo Jakopič v Ljubljani razno obleko in živež; župnija Kamnik 17 gld.; preč. gospod kanonik in dekan Ivan Oblak v Kamniku 5 gld. — V imenu pogorelcev se prav srčno zahvaljuje župnijski urad v Špitaliču.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. marca. »Neue Fr. Presse« omenja obširno program nove vlade, ki se hoče držati v vseh rečeh ustave. Ako bi zahtevale praktične potrebe razširiti delokrog deželnih zborov, se vlada temu ne bo ustavljala. »Vaterland« dvomi, da bi bilo besedilo programa vladinega, kakor ga navaja »Neue F. Presse«, pristno.

Dunaj, 12. marca. Antisemiti bi bili pripravljeni glasovati za nagodbo z Ogersko pod pogojem, da odstopi ministerstvo Banffyjevo ter stopi na njegovo mesto konservativna vlada.

Dunaj, 12. marca. Finančni minister dr. Kaizl je odložil svoj državnozborski mandat, katerega mu bodo volilci zopet poverili.

Dunaj, 12. marca. Kardinal Kopp je šel v Rim. Njegovemu pohodu se pripisuje velika važnost. Ima namreč baje namen pregovoriti papeža, da vpliva na nemški centrum, naj glasuje za pomnoženje nemške mornarice. (To je že centrum sklenil. Op. ured.) Dalje konečno dožene dogovore glede razdelitve škofij olomuške in vratislavske ter dobi potrebnih informacij, kako vravnati napete razmere mej poljsko in nemško duhovščino.

Praga, 12. marca. Ministerski predsednik grof Thun, ki je obiskal tu svojo mater, je v sprejel včeraj dopoldne tudi uradništvo praškega namestništva pod vodstvom grofa Coudenhove, na čegar nagovor je odgovoril grof Thun zelo prijazno. Sinoči ob pol 10. uri se je vrnil na Dunaj.

Budimpešta, 12. Poslanska zbornica je pričela razpravo o načrtu zakona, s katerim se določa način, na kateri se praznuje 50 letnica ogerskih ustanov zakonov. V ime opozicije je izjavil posl. Košut, da bo sicer glasoval za načrt, vendar bo pa predlagal več sprememb, mej drugim tudi, da se praznuje ta obletnica dne 15. marca mesto 11. aprila.

Budimpešta, 12. marca. Nadžupan Szalavski se je včeraj dvobojeval z državnim poslancem Ivanko. Kroglja je prvega zadela v nogo, da se je nezavesten zgrudil na tla. Zdrobila mu je kost.

Kristijanija, 12. marca. Ustavni odsek se je s 5 proti 2 glasovoma izrekel za dovolitev volilne pravice vsem moškim, ki so dopolnili 25. leto.

Važno naznanilo. V vsaki hiši naj bi imeli najboljši domači zdravilo dr. Rose-jev balzam za želodec in praško domače mazilo. Oboje je dobiti tudi v tukajšnjih lekarnah.

Album slovenskih pesem za citre. Tretja, v lahkem in prijetnem slogu obravnana izdaja je osobito efektivna in zanimiva. To je jedina zahvalna izdaja za citre. Z izvajanjem teh skladb slov. pesem se doseže pri slušateljih osobiti uspeh. Vsled vrlo povoljne razprodaje znižana je novejši čas cena izdaje na polovico. Ni treba šele dosti iskati citrarju, ampak kar seže naj po tem najboljšem, da se ogne brezpotrebni troškom. Kdor je dosedaj samo za poskus kupil peedini zvezek te izdaje, ni mogel drugače, kakor da je kmalu naročil celo delo. Kdor naroči ob enem najmanj 10 zvezkov, dobi popusta 20 %, tako da stane jeden zvezek samo 20 kr. brez poštnine. Pregled skladb dobi se franko od izdajatelja: Josef Sorg v Zagrebu. 189 1—1

Spomlad se bliža in po dolgem zimskem spanju se bode kmalu novo življenje začelo na polji in po vrtovih. To je čas, ob katerem misli vrtnar in kmetovalec, kje bi si preiskrbel dobrega in zdravega semena. Brez zanesljivega semena je trud na polji brezuspešen. V tej zadevi opozarjamo na dobroznano semensko trgovino, po vsem svetu znano. To je že od l. 1874. obstoječa trdka **Edmund Mauthner**, ki ima na razpolago in prodajo vsa mogoča kmetijska in cvetlična semena najboljše vrste. Dobiti jih je po vseh boljših prodajalnicah semen.

Melusine-ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 166 (1) 2
lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,
Besljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.
Telefona št. 68 je slav. občinstvu
v poljubno porabo.

Tržne cene v Ljubljani

dné 12. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	12 80	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež, " "	9 20	Surovo maslo, " "	— 84
Ječmen, " "	7 50	Jajce, jedno, " "	— 2 ^o
Oves, " "	7 40	Mleko, liter, " "	— 10
Ajda, " "	9 —	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, " "	8 —	Telečje, " "	— 70
Koruza, " "	6 60	Svinjsko, " "	— 70
Krompir, " "	3 50	Koštrunovo, " "	— 40
Leča, hktl. " "	15 —	Piščanec, " "	— 40
Grah, " "	15 —	Golob, " "	— 18
Fizol, " "	12 —	Seno, 100 kgr.	1 9 ^o
Maslo, kgr.	— 94	Slama, 100 " "	1 78
Mast, " "	— 76	Drva trda, 4 kub. m.	7 30
Špeh svež, " "	— 64	" mehka, 4 " "	5 —

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah
11	9 zvečer	736.1	12	sl. sever	jasno	
12	7 jutraj	736.3	— 0.8	sr. svzh.	del. oblač.	0.0
	2. popol.	735.5	7.2	sr. jvzh.	skoro jasno	

Srednja včerašnja temperatura 0.7°, za 2.1° pod normalno.

Zahvala.

190 1—1

Za vse dokaze sočutja o priliki boleznin in prerane smrti našega nepozabnega soproga, odnosno očeta, gospoda

Martina Brileja

nam je v teh težkih dneh nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Bodi tedaj izrečena na tem mestu naša najsrčnejša zahvala v prvi vrsti prečastitemu gospodu dekanu Lovru Gantarju na tolažilnih besedah v boleznin in prelepem spremstvu na poslednjem potu pokojnikom, dalje gospodu dr. Janku Maroltu na požrtovalnem prijateljskem trudu mej boleznino in smrtjo, deputacijam ljubljanskega Sokola, kluba slovenskih biciklistov »Ljubljana« in zveze slovenskih kolesarjev, vrhniški čitalnici, katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov, vrhniški in verdski požarni brambji, domačim in ljubljanskim gg. pevcem na prelepem petji, vsem prijateljem in znanecem, ki so v tako ogromnem številu spremili blagega pokojnika k večnemu počitku.

Še enkrat vsem skupaj in vsakemu posebej najsrčnejša zahvala.

Na Vrhniki, dné 11. marca 1898.

Žalujoča rodbina Brilej.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istakotudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeo, dné 2. februarja 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100—100

Ferdinand Prinoth,

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko,

zavod za cerkveno kiparstvo iz lesa,

se priporoča preč. duhovščini za napravo

podob svetnikov, Kristusa na križu, vzbuknjenih križevih potov, altarjev, božjih grobov itd. najfinejšega dela.

Kipi svetnikov iz lesa, v oljnatih barvah, z zlatimi robovi v velikosti 80 100 120 140 160 180 200 cm stanejo gl. 22 33 48 65 82 107 140

Obširni ceniki zastoj in franko.

Alojzije Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 10

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprosteje do najfinejše, raznobarvne: rujave, zelene bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, spleh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim čč. gostem in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo gostilno preselila

na Turjaški trg št. 1
v novo hišo »Katoliške družbe«.

Točiva izvrstna ter pristna dolenjska, štajarska in istrjanska vina, pa znano Kozlerjevo cesarsko pivo. Vsakeas postreževa z okusnimi, gorkimi in miznimi jedmi.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane sôbe za prenočevanje.

V mnogoštevilni obisk se priporoča

784 24—16
Andrej in Ana Zalar.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 725 20—11

Cena steklenici je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime »Herbabny« vtišljeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

239 6 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

100 do 300 gl.

na mesec lahko pošteno zasluži siebni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher. Budapest VIII. Deutschgasse 8. 459 10-6 96 10-6

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 22

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesa, njih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Blagorodnemu gospodu Andreju Rovšek-u.

podobarju in pozlatarju

v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih, župnije žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dela svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Žalina, dné 1. avgusta 1897.

505 52—33

Josip Novak, župnik.

Bilanca

„Hranilnega in posojilnega društva v Ptuij“

za leto 1897.

Aktiva.		gl.	kr.	Pasiva.		gl.	kr.
1. Hiša vl. št. 346 Ptuj.	gl. 47520.—	48880	—	1. Glavni deleži od 4469 zadrž.	gl. 2000.—	52759	30
2. Inventar te hiše	» 1360.—	6435	—	2. Opravi. deleži » »	» 50759.30		
3. Hiša vl. št. 52 Ptuj		120	—	3. Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi vred		771959	46
4. Inventar v pisarnici		8498.2	43	4. Neizplačane obresti od glavnih deležev		31	50
5. Posojila		6735	88	5. Za leto 1898 predplačane obresti		8070	44
6. Zaostale obresti od posojil				6. Izposojilo zadruge		19000	—
7. Naloženi denar pri drugih zavodih	gl. 10212.05	10536	73	7. Splošni rezervni fond	gl. 14689.85		
8. Nevzdržene obresti od tega	» 324.68			8. Spec. rezervni fond za slučajne izgube	» 65495.25	80185	10
9. Naloženi denar v poštni hranilnici	gl. 942.40	949	22	in ker se je dal ostanek čistega dobička	gl. 80185.10		
10. Nevzdržene obresti od tega	» 6.82			v znesku	» 9814.90		
11. Menjice, zadr. in hranil. knjižice		158	30	vsled sklepa obč. zbora k poseb. rezerv.fondu, znašata oba rez. fonda vkup	gl. 90000.—	2385	02
12. Prehodni zneski		310	—	9. Penzijski fond za uradnike		12519	03
13. Gotovina dné 31. dec. 1897		22902	29	10. Čisti dobiček leta 1897		946909	85
		946909	85				

Denarni promet v letu 1897 znašal je gl. 1,550.757.97. — Oba rezervna zaklada znašata koncem l. 1897 gl. 90.000.—.

V Ptuij, dné 7. marca 1898.

Juroa Andrej, s. r., ravnatelj.

Dr. Ploj Jakob s. r., dr. Jurtéla Frano s. r., Ožgan Simon s. r., Miki Tomaž s. r., Brenčič Mihael s. r., Zelenik Jožef s. r., odborniki.

Služba orglavca in cerkvenika

se o sv. Jurju oddá 191 3—1

na Krki (Dolenjsko.)

NAZNANILO.

Usojam si prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu najljubše naznaniti, da sem **otvoril** s 5. marcem svojo **trdka** na

sv. Petra cesti št. 27.

v hiši g. Tratnika.

Ker sem si pridobil v Parizu in Londonu pri prvih mojstrih skozi 10 let take spretnosti v modernem kroju, da bom v stanju slavno občinstvo s solidno, točno in rečno postrežbo vsestransko popolnoma zadovoljiti, upam, da me bo isto v mojem podjetju v domovini s svojimi obilnimi naročili podpiralo.

Se priporoča

Jos. Rojina

krojaški mojster.

167 3-2

Kuharica

dobi lahko precej službo pri duhovniku.

Kjé, pové upravnistvo »Slovenca«. 188 3-2

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne **B. FRAGNER** v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpisana varstvena znamka.

Glavna zaloga:

lekarne **B. Fragner-jeva** „pri črnem orlu“ v Pragi,

Mala strana, vogal Spornerejeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih G. Piccoli, Ub. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayer in vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-1

Otvoritev fotografskega zavoda.

Slavnemu občinstvu iz Ljubljane in deželi podpisani najudaneje naznanjam, da bom **v nedeljo dné 13. marca t. l. otvoril**

v Wolfovih ulicah št. 6

fotografski atelije „A D È L È“.

Novi fotografski zavod otvoril bom kot filijalko svojega zavoda v Kolodvorskih ulicah, ki bode tudi zanjprej redno in točno posloval.

Z otvoritvijo filijalke nameravam ugoditi udobnosti slavnega občinstva ter se nadejam, da bode tudi temu mojemu podjetju naklonilo svojo blagohotnost.

Za poslovanje v filijalki sem preskrbel najspodobnejših močij, ki bodo mogle tudi ob moji nenavzočnosti vsem zahtevam odlično zadoščati.

Atelije je elegantno opremljen z vsemi potrebnimi prostori. Na razpolago imam med drugimi fino urejeno sobo za toaleto in dve čakalnici. Sploh sem se z upeljavo najnovejših izumov potrudil, da bode moja filijalka uspešno in v splošno zadovoljnost delovala na polju fotografske umetnosti.

Priporočujoč se slavnemu občinstvu ter beležim

najodličnejšim spoštovanjem

194 2-1

Kolodvorske ul. 34 a. **Davorin Rovšek**, Wolfove ulice št. 6.
Telefon št. 77. fotograf Ljubljana, Telefon št. 78.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdka ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-7

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Štev. 3338.

161 3-2

Razglas.

Kot stavbišče za zgojevalni zavod za gluhoneme, ki se ima napraviti v pomerijo mesta Ljubljane, se želi kupiti

ugodno ležeče, ravno zemljišče

v izmeri kakih 2 oral.

Dotične ponudbe z napovedjo kupnih pogojev je vlagati

do 1. aprila 1898

pri deželni vladi.

C.kr. deželna vlada za Kranjsko.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarezno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

193 1

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Dobiva se povsod.

C 745 36-17

Sarg's Kalodont

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Velika zaloga

makulaturnega papirja

lepih nerazrezanih in nečitanih dunajskih časnikov dobiva se pri meni v vseh množinah od 25 kg. naprej.

Cena za 100 kg. je 7 gld. 50 kr.,

pri večjih odvzetjih še nekoliko ceneji.

Ivan Fabian

v Ljubljani, Vodnikov trg.

175 7-3

Stotisočero

družin vsak dan

posebno

rado pije

Živijo!

Kathreiner-Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovij bobove kave ima edino Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni ukus. Ker pospešuje tek in je lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasle in otroke. Z ozirom na zdravje in varčnost bi pristne „Kathreinerjeve“ kave ne smelo nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani. Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priloga se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd. 764 19

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Koledar katol. tiskovnega društva
za l. 1898, usmenjen zlasti slovenski duhov-
ščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko
400 šolarjev. Nudim stane krasno vezan gld. 1-20.
Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa
za vse dneve celotnega leta. — Spisal o. Brunon Veruysse, du-
hovnik D. J.; preložili lavantinski bogoslovci. — I. zvezek
(od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš 1 gld. 50 kr., po-
stoji 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

500 52-33

Preč. duhovščini
vijadno priporočam
svojo delavnico

za
slikarstvo na
steklu,

zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarstvo

Ed. Stuhl

v Gradcu.

Annenstrasse 35.

Najboljša spr-
čala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetna steklarija

tvrdke

503 26

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelenih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarstvo

vse strokovnjaško dobro, zjam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najprostejšega do
najfinejšega dela — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zra-
čala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

I c 20 5-5

Liniment. Capsici compos.

231 9 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 707 39-24

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna

pri zlatem levu v Pragi.

Slavnemu p. n. občinstvu in prečast. duhovščini uljudno
naznanjam, da izvršujem

ključavničarski obrt

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, osobito
pa za napravo

štedilnih ognjišč, ograj itd.

po kolikor le mogoče najnižjih cenah.

Ako kdo cenjenih naročnikov ne more priti osebno
k meni, blagovoli mi poslati dopisnico in pridem takoj sam
k njemu.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Janez Smolč,

ključavničar.

(61) 10-9

Opekarška cesta št. 11 v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 11. marca.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 40 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 35 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " — "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102 " 65 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 75 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 60 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	927 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	361 " 50 "
London vista	120 " 35 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 75 "
20 mark	11 " 75 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 53 "
Italijanski bankovci	45 " 05 "
C. kr. cekini	5 " 68 "

Dné 11. marca.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 " 15 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142 " 25 "
Dunavske vravnatne srečke 5%	130 " 25 "
Dunavsko vravnatno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 50 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 10 "
Prioritetne obveznice državne železnice	— " — "
južne železnice 3%	187 " 60 "
južne železnice 5%	126 " 50 "
dolenjskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	168 " — "
Avstrijskega ručnega križa srečke, 10 gld.	20 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	83 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 75 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 " — "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3442 " 50 "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	412 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	78 " 50 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	118 " — "
Montanska družba avstr. plan.	150 " 75 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	181 " 75 "
Papirnih rubljev 100	127 " 27 "

S 1. januarjem 1898 se je pričelo novo celoletno naročevanje!
„MERCUR“

XXXVI. leto.

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk,

Brezplačni privrček

„Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega za-

Naročnje se najprimerneje s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr.
poštah uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.

2 gld. 60

celoletna naročnina.